

DABARTIES ĮVYKIAI LIETUVOJE

V. Landsbergis Vakarų Europoje

LIC pranešimu, Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis buvo išvykęs į Vakarų Europos kraštus propaguoti Lietuvos vardą ir jos interesus.

Norvegijoje, Oslo mieste, V. Landsbergis atidarė Lietuvos respublikos informacinį biurą, kuriuo bus skatinamas dvišalis ekonominis bendradarbiavimas. Pakabindamas Lietuvos herbą biuro atidaryme, V. Landsbergis pažymėjo: "Tai yra naujas žingsnis mūsų kelyje, grįžtant į Europos šalių bendriją". Čia jis susitiko su Norvegijos valstybės sekretoriumi K. Wollebaek.

Islandijoje Keflaviko tarptautiniame orauostyje V. Landsbergis pasitiko premjeras Hermannsson. Pastarojo rezidencijoje svečiui iš Lietuvos buvo suruošta privati vakarienė. V. Landsbergis susitiko su užsienio reikalų ministru J. B. Hannibalssonu ir pietavo su krašto prezidentu. Lankėsi parlamento sesijoje. Iš premjero rezidencijos V. Landsbergis kalbėjo Islandijos žmonėms, pažymėdamas, kad Islandija pirmoji pasveikino Lietuvą po kovo 11 d. įvykių ir pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Iš Islandijos V. Landsbergis išskrido į Paryžių susitikti su valdžios atstovais.

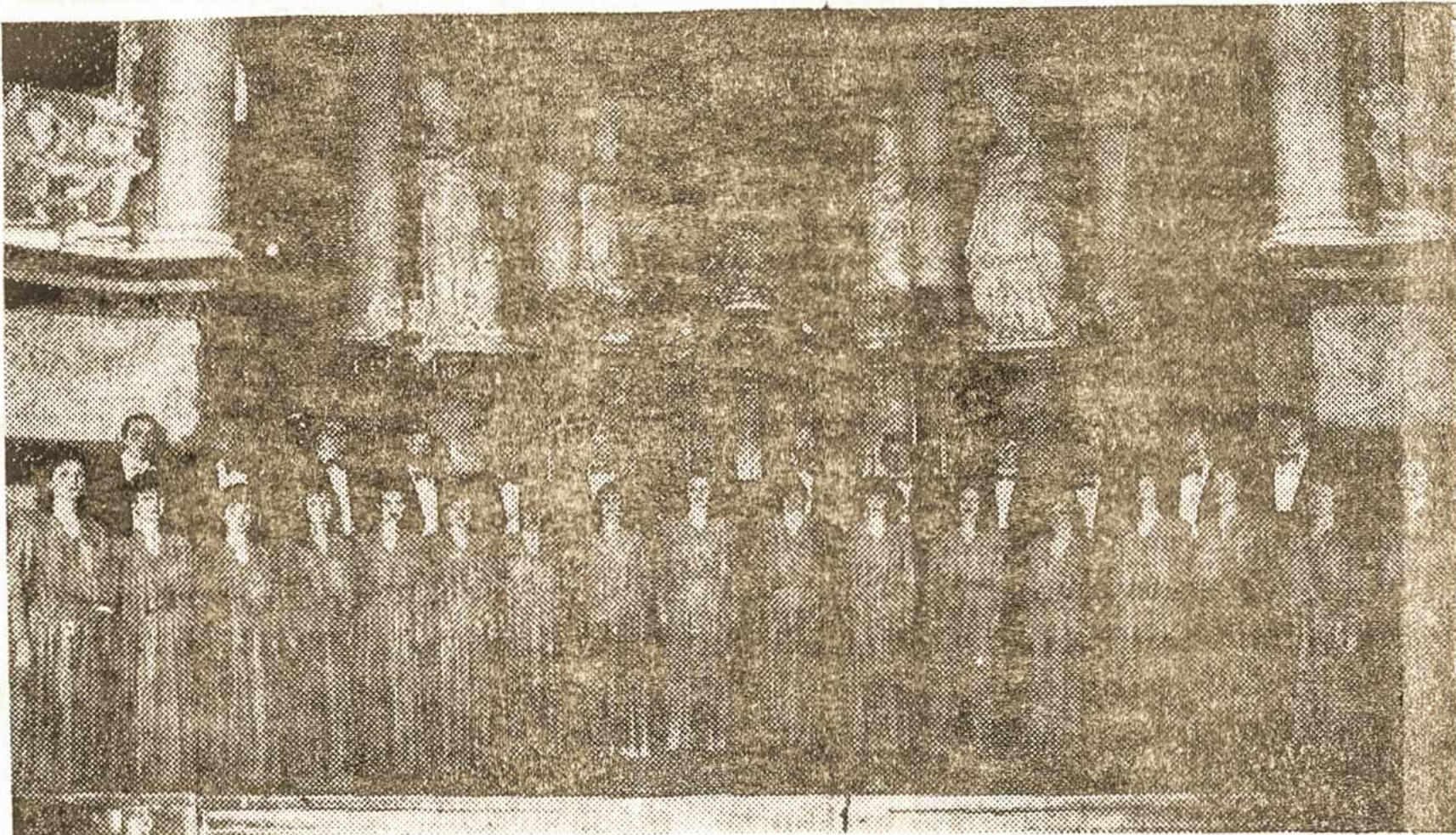
Šv. Tėvo vaidmuo

Kaip akredituotas prie Šventojo Sosto Stasys Lozoraitis paryškino Šv. Tėvo laikyseną Lietuvos laisvėjimo eigose. Jau iš pat pradžių Šv. Tėvas teiravėsis, kuo galėtų patarnauti. Jo bandymas tarpininkauti Maskvoje buvo griežtai atmestas. Tačiau jis per savo atstovus Sovietų Sąjungoje veikė, kad tam tikri veiksmai prieš Lietuvą būtų sustabdyti arba sušvelninti. Praktiškai Šv. Tėvas prieš savęs turįs grupę patarėjų, specialiai besirūpinančių Lietuvos reikalais. Kalbėtojas užtikrino, kad Šv. Tėvas rūpinasi Lietuva labai nuoširdžiai.

Vilniaus kaip žydų kultūros centras

YIVO žydų tyrimo instituto pranešimu Lietuvių informacijos centrui, spalio 20-22 d.d. Niujorke buvo surengta konferencija apie Vilnių kaip žydų kultūros centrą. Konferencijon atvyko aštuoni žymūs paskaitininkai iš Lietuvos.

Pasak YIVO vedėjo Samuel Norich: "Mes žiūrime į šią konferenciją kaip žydų ir lietuvių istorikų mokslinio dialo-

ŠIAULIŲ kamerinis choras "POLYPHONIA" dalyvavo tarptautiniame choru festivalyje Porto Alegre. Čia nuotrauka daryta šv. Pauliaus ir Povilo bažnyčioje Vilniuje. Mes laukiame žiniu iš Porto Alegre apie to festivalio pasisekimą.

go pradžia, ar tiksliau sakant, tęsinį. Tikimės, kad šis dialogas padės išsiaukti abiejų bendruomenių gilesnį supratimą apie mūsų istorinius ryšius, kurie mus kartu jungia".

Prasidės derybos

Reuterio pranešimu, spalio 20, šeštadienį, Maskvoje vyko karšti pasitarimai tarp sovietų ir lietuvių valdžios vadovų dėl Lietuvos ateities. Buvo sutarta – formalūs pasitarimai tarp Lietuvos ir Sov. Sąjungos prasidės lapkričio mėnesį.

Ministeris pirm. N. Ryžkovas televizijos pokalbyje kaltino lietuvius už sąlygų statymą, deryboms dar n eprasidėjus O Lietuvos delegacijos vadovas prezidentas V. Landsbergis pareiškė, kad sovietų pareigūnai eikvoja laiką, tikėdamiesi, jog nereikės pasirašyti protokolo. Lietuviai reikalauja, kad protokole būtų įtrauktas pripažinimas – Lietuva, o taip pat Latvija ir Estija, 1940 m. prievarta buvo įjungta į Sov. Sąjungą.

Nuolatinis Lietuvos atstovas Maskvoje Egidijus Bičkauskas pareiškė, kad Sovietų Sąjungos ministeris pirm. N. Ryžkovas nenumatęs greito su Lietuva susitarimo, bet jos nepriklausomybės pripažinimas iš Kremliaus pusės turėsias vis tiek įvykti, nors sovietai stengsis įtikinti, kad Baltijos kraštai pasiliktų Sąjungoje.

Svarbūs ryšiai

Baltijos valstybių taryba, vadovaujama Latvijos AT pirmininko A. Gorbunovo, Lietuvos AT pirmininko V. Landsber-

gio ir Estijos AT pirmininko A. Ruutelio, spalio 19 d. Taline susitiko su Šiaurės valstybių tarybos delegacija – Islandijos, Danijos, Suomijos, Norvegijos ir Švedijos atstovais, socialinio aprūpinimo, gamtos apsaugos, kultūros, teisių bei ekonomikos komitetų nariais. Susitikimas įvertintas kaip svarbus ryšius stiprinantis įvykis. Baltijos valstybių atstovai pabrėžė tų ryšių naudą pradėtuose pokalbiuose su Kremliumi. Nagrinėti gamtos apsaugos ir kultūros klausimai.

Teisinis statusas

Baltijos valstybių AT pirmininkų bendrame pareiškime skelbiamas įsitikinimas, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybių klausimas gali būti sėkmingai išspręstas derybų kelių, kaip ir Vokietijos sujungimas. Kreipiamasi į viso pasaulio šalis nurodant, kad Baltijos kraštų problemos yra reikalinga rezoliucija ar priedas prie kitų rezoliucijų (pvz. JAV senato, Nr. 334), apibrėžiantis teisinį Lietuvos, Latvijos ir Estijos, kaip nepriklausomų valstybių statusą.

Atmetė paramą Baltijos šalims

Kaip praneša Lietuvių informacijos centras, JAV kongreso konferencijos komitetas spalio 25-26 d.d. atmetė senato sprendimą skirti 25 mil. dol. paramą Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Dauguma kongresmenų, dalyvaujančių tame komitete, "griežtai nusistatė" prieš senatorių D'Amato ir Byrd projektus kuriais būtų skirta humanitarinė ir kitokia

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje: Cr\$. 1.000,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 3.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: Cr\$. 50,00

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija talso bei tvarko savo nuodžiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Cekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti PRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS va

Rua Juventus, 28 Parque da Mooca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS RACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 20,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 2.000,00

pagalba Baltijos valstybėms. Kodėl taip elgiasi kongresmenai? Pirmiausia, esą jiems nepatiko, kad senatoriai bando įsiūlyti projektus, kuriuos Atstovų rūmai neturėjo progos apsvastyti. Antra, Atstovų rūmuose bijomasi imtis bet kokių žygių, kurie, jų nuomone, gali susilpninti prezidento Gorbačiovo poziciją ar pagreitinti Sov. Sąjungos suirimą. Jų manymu, finansinė parama "separatistams" Pabaltijo kraštams kaip tik prisidėtų prie Sov. Sąjungos silpninimo ir suirimo. Tarp kitko, konferencijos komitetui vadovavo kongresmenas David Obey, kuris vienas iš trijų kongresmenų praeitą pavasarį nebalsavo už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Šiais metais, pasak pranešimo, nėra jokių vilčių gauti bet kokios finansinės paramos iš JAV.

Sena taktika, nauji puolimai

"Atgimimo" 1990 m. spalio 10-17 laidoje keliamas rimtas susirūpinimas po "lenkų nacionalinio teritorinio krašto" paskelbimo. Straipsnio autorius Saulius Spurga rašo, kad atsakomybė už Eišiškės planuojamą neteisėtą ir beprasmią politinės padėties destabilizavimą priklauso neapykanta kurstytojams. "Lenkų nacionalinio-teritorinio darinio" dokumentų projektus pristatė AT deputatas R. Maciejkianecas, siūlęs paskelbti lenkų nacionalinę sritį Lietuvos sudėtyje. Blogai esą, kad Lietuvos valstybinė komisija, nagrinėjanti rytines krašto sritis, neanalizavo pilietybės problemos. Tuo būdu pagal tarptautinę teisę Vilniaus krašto čiabuviai esą Lenkijos piliečiai. Prašė betgi į visa tai nežiūrėti kaip į pasiūlymą Lietuvos teritorijos atžvilgiu. Suvažiavime kiti kalbėtojai pasisakė griežčiau. Tačiau painiausia yra tai, jog kreipiamasi į Sovietų Sąjungos, Lietuvos ir net viso pasaulio viešąją nuomonę, nurodant, kad 1939 m. spalio 10 d. SSSR-

Lietuvos sutartis dėl Vilniaus ir Vilniaus krašto perdavimo Lietuvai, pasirašyta po Ribbentropo-Molotovo pakto, yra "brutalus tarptautinės teisės pažeidimas, ir buvo sudaryta neatsižvelgiant į Vilniaus žmonių nuomonę". Susidaro įspūdis, kad Vilnijos ekonominis atsilikimas lenkų vadovams "rūpėjo tik tiek, kiek trimituojant apie jį buvo galima kaitinti nacionalines aistras", - pastebi straipsnio autorius. S.

Pasimatymas su J. Bakeriu

Paiškėjęs, kad Pabaltijo kraštai susilaukė konkretnes nei kurių Europos valstybių paramos ESBK reikalui, JAV valstybės sekretorius J. Bakeris spalio 2 d. sutiko pasimatyti su Pabaltijo užsienio reikalų ministeriais. Penkiasdešimt minučių trukusiame pasimatyme gautas užtikrinimas, kad "JAV remia Pabaltijo respublikų stebėtojo statusą ir pilną narystę ESBK procese"... Už pabaltiečių parėmimą taipgi pasisakė Danija, Švedija, Lenkija, Čekoslovakija, Rumunija, Norvegija, Suomija ir Islandija.

Daroma išvada, kad šitoji parama, ypač JAV administracijos, atitinka laipsnišką de facto pripažinimo politiką.

Kas nesidomi?

JAV senatas užtikrina, kad Vokietijos sujungimo sutarties ratifikavimas nekeičia ilgalaikės JAV politikos Pabaltijo kraštų atžvilgiu.

Tuo pačiu paneigiami kai kurių vakariečių pareiškiama apie paskutinės pokarinės problemos išsprendimą. Pabaltijo kraštų įjungimas į Sovietų Sąjungą yra sekantis dar neišspręstas klausimas.

Įsidėmėtina, kad Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė po rugsėjo 24 d. pasimatymo su Gorbačiovu spaudai pareiškė, kad Gorbačiovas

esąs įtikintas, jog pasaulis nesidomi mūsų nepriklausomybe, ir mes negalime pasitikėti jo parama".

Sunkumai

Čia paminimas taikingas baltiečių laisvėjimo procesas. Bet kantrybė mažėjanti, įtampą kelianti rusiškai kalbanti mažuma. Už skubotumą pasisakantys dešiniojo sparno politiniai veikėjai kertasi su vadovybėmis, siekiančiomis atsargumo derybose su Maskva.

Kremlius turi skaityti

Neišvengiami nauji pasitarimai turėtų skatinti Gorbačiovą peržiūrėti baltiečių problemą. Tuo tarpu dėl viso ko respublikos stumiasi į priekį, siekdamos nepriklausomybių de facto užtikrinimo. Gresiant rimtai suirutei, Kremlius verčiamas Pabaltijo kraštams skirti ypatingą dėmesį.

(LIC)

LIETUVOS SAVIGYNOS IMTYNIŲ FEDERACIJA

Viinius, 1989 m. 08 mėn. 30 d.

Gerbiami tautiečiai,

siunčiame Lietuvos savigynos imtynių federacijos kreipimąsi į pasaulio lietuvius.

Būtume labai dėkingi už šio kreipimosi paskelbimą Jūsų leidinyje.

V. Kairys
Generalinis sekretorius

Mieli Pasaulio Lietuviai

Savarankiška Lietuvos savigynos imtynių federacija norėtų užmegzti sportinius ryšius su tautiečiais, besidominčiais imtynių sportu: savigynos (SAMBO), klasikinėmis (greco-roman), laisvosiomis (fre-style), karatė, kendo, akido, taekvondo, ušu, sumo, konfu ir kt. imtynėmis.

Federacijos tikslas - suburti visus pasaulio lietuvius - imtynių sporto gerbėjus, entuziastus, veteranus, sportininkus ir organizatorius.

Prezidentas P. Eigminas

Mūsų adresas:

Lithuania, 232734 Viinius,
Universiteto 3 - tel. 613164

P. S. Laukiame Jūsų atsiliepiant.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

CIRURGIOES DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 10 and

V. Prudente - Fone: 273-6696

FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarga-chuvas de todos os tipos para homens, senhoras e crianças

Mini-sombrinhas tipo Italiano e Alemão

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barrados, 104 - V. Prudente

Fone: 274-0677, Res: 274-1886

KRAŠTŲ LB PIRMININKAMS IR
VALDYBOMS

Bendralaiškis Nr. 22

Nuo: Gabijos Petrauskienės, PLB Ryšiniškė su Kraštais

LIETUVOS AT PIRMININKO VYTAUTO LANDSBERGIO VALSTYBINIAIS REIKALAIS KELIONĖS – KELAS Į "DE FACTO" PRIPAŽINIMĄ.

NORWAY: Vytautas Landsbergis sekmadienį spalio 7 d. buvo oficialiai priimtas Osle, Norvegijos Užsienio Reikalų Ministro ir Osle atidarė Lietuvos Respublikos Informacijos Centrą.

ICELAND: Nuo pirmadienio iki trečiadienio, Islandijos valdžios oficialiai priimtas darbo posėdžiams Reikjavike. Islandijoje jis ir jo visas "entourage" buvo išlaikomi Islandijos valdžios kaip jų garbingi svečiai. Pilnas "head of state" priėmimas.

FRANCE: "Head of state" priėmimas Prancūzijoje. Prancūzai davė jam "official limousine and police escort and security". Spalio 12 d. susitiko su François Mitterand Paryžiuje.

GREAT BRITAIN: Ministrė Pirmininkė, Margaret Thatcher oficialiai susitinka su Vytautu Landsbergiu lapkričio 13 d. Londone, Anglijoje.

CSCE NEW YORKE: Užsienio Reikalų Ministerių atidaromose kalbose jau 8 valstybės pasisakė už Baltijos Valstybių įjungimą stebėtojo statusu. Pripažinimas stebėtojo statuso Baltijos valstybėms yra dar vienas žingsnis į "de facto" pripažinimą kaip nepriklausomų valstybių.

JAV PREZIDENTAS BUSH REMIA STEBĖTOJO STATUSĄ CSCE: spalio 12 d. 4:15 val. po pietų spaudos konferencijos proga apie JAV ekonominę padėtį, sekant Prezidento Bush'o susitikimą su Estijos Ministeriu Pirmininku Savisaar'u Washington, Marlin Fitzwater, JAV Prezidento Bush'o "spokesman" paskelbė, kad Bush'as remia Baltijos valstybių prašymą turėti stebėtojo statusą CSCE procese. Jis taip pat paskelbė, kad jie remia žingsnius tarp Baltijos valstybių ir Maskvos kurie ieško politinio sprendimo jų nepriklausomybės siekių klausimu. Taip pat dar kartą priminė, kad JAV laikosi savo Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo politikos. Estijos

Ministeris Pirmininkas Savisaar pabrėžė, kad Estija yra pasiruošusi pertvarkyti savo ekonomiką privatizacijos pagrindu.

ŠVEDIJA: Šostinėje, Stockholme, kiekvieną pirmadienį pietų metu, miesto centre vyksta masinė demonstracija remianti Baltijos valstybių nepriklausomybės siekius. Jau 30-ta savaitė kai ši demonstracija yra vykdoma ir bus tęsiama iki nepriklausomybės tapti realybe.

Kraštų valdyboms ir Visuomeninių Reikalų Komisijoms

REIKALINGA SKUBI AKCIJA CSCE PARYŽIAUS KONFERENCIJOS REIKALU: Spalio 13, 1990

Prašome Jūsų kreiptis į savo Užsienio Reikalų Ministerį arba CSCE reikalams paskirtą asmenį sekanciais reikalais. Šią akciją reikalinga prarasti per ateinančias 2 savaites, kad suspėtų delegacijos Vienoje įjungti į paruošiamųjų darbų Paryžiuje bylas. Tai ką mes darome yra papildymas akcijos kurios imasi Lietuva.

Helsinkio procesas šiomis dienomis yra kryžkelėje. Helsinki II atneš daug pagrindinių pasikeitimų kuriems nėra buvę precedento. Tai dėka įvykių kurie vystosi Rytų Europoje ir Sovietų Sąjungoje.

CSCE turi politinio intereso priimti kokį nors dokumentą Paryžiuje kuris pagirs bei paskatins demokratizacijos procesus kurie dabar vyksta Rytų Europoje ir SSSR.

Baltijos valstybės turi elgtis kaip pilnos nepriklausomos valstybės. Kaip tokios jos turi reikalauti pilnos narystės o ne stebėtojo statuso.

Reikalinga rasti bent vieną valstybę kuri CSCE forume formaliai pasiūlytų, kad Lietuva, Latvija ir Estija gautų pilną narystę. Kraštai kurie remia šį siūlymą neturi kalbėti; jie gali tylėti. Tyla yra konsensuso ženklas. Tačiau tai pat reikalinga prisiminti, kad konsensuso formule vienas kraštas gali ir vetuoti. Tas kraštas bus SSSR. Taigi, konsensuso Baltijos valstybių klausimu Paryžiuje nebus. Jis bus įmanomas tik tai tuomet kai Sovietai pripažins Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybinę nepriklausomybę.

Reikalinga rasti valstybes kurios Baltijos Valstybių klausimą laikys aktyviu tarptautinėje arenoje ("it is a CURRENT ISSUE"). Šiuo metu nėra siūlymų pakankamai sripių signalų sovietams.

kad pasaulis rimtai pasiryžęs vykdyti savo nepripažinimo politikos.

Paryžiuje pramatoma kad bus:

- 1) atšvenčiamas Vokietijos suvienijimas,
- 2) tiriama galimybė sušaukti Summit pobūdžio pasitarimus dažniau,
- 3) diskutuojama Helsinki II 1992 metų pavasarį,
- 4) tiriama galimybė įsteigti Konfliktų Tyrimo Centrą,
- 5) kuriama "Legislative Group" – deputatų/parlamentarų grupė dalintis patirtimi bei idėjomis.

Jeigu bus nutarta dažniau sušaukti Summit pobūdžio pasitarimus, tai suteiks Baltijos Valstybėms dar geresnį forumą kelti savo klausimus, nes čia jau juos diskutuos valstybių viršūnės.

Dėl Helsinki II, pramatoma, kad CSCE procesas ir kas jame vyksta dabar turės tikros įtakos į tai kas bus sutarta per Helsinki II. Už tat siūloma nenuilstamai judinti narystės ir kitus klausimus CSCE forume.

Jeigu bus įsteigtas Konfliktų Tyrimo Centras, Baltijos klausimas turėtų būti vienas iš pirmųjų to centro dienotvarkėje. Šiuo metu vyksta diskusijos dėl Centro galios – ar turės patariamąjį balsą valdžioms? ar turės sprendžiamąjį balsą konfliktų išlyginime? Galvojama, kad Sovietai jokiū būdu nepripažins, kad Baltijos Valstybių klausimas tinkamas įjungimui į darbotvarkę Konfliktų Sprendimo Centru, nes jie sakys, kad jie jau sėdasi už derybų stalo su savo mis respublikomis kurioms jie pasiroošę duoti savarankiškumą. Tai vidaus reikalas kuris viduje jau tvarkomas be kišimosi iš šalies. Čia nėra konflikto. Reikalinga skatinti kraštus kurie laikosi nepripažinimo politikos, kad reikalautų šį reikalą spresti tarptautiniame forume kaip TARP-VALSTYBINĘ diskusiją/konfliktą.

PLB MEMORANDUMAS

Išdalintas PLB paruoštas 50 su viršum puslapių ilgumo memorandumas kuriam dalį medžiagos parūpino iš Lietuvos. Memorandumas jau 2 savaites prieš konferencijos pradžią buvo išsiuntinėtas įvairiems kraštams užsienio reikalų ministerijoms. Taip pat buvo išsiuntinėtas kraštų lietuvių bendruomenių atstovams, su tikslu, kad būtų aplaikytos delegacijos ar užsienio reikalų ministerijų pareigūnai. Išvykstant, 7 kopijos paliktos Dr. Bobeliui išdalinti.

MES ESAME KOVOJANTI TAUTA

Vienas iš mūsų ginklų-spauda. Ji turi būti tvirta ir laisva. Skaitytojau, tavo tautinė pareiga ją remti ir platinti. Surask bent vieną naują skaitytoją! Nedelsk!

VYTAUTAS DIDYSIS

VYTURYS

Pasinaudota leidiniu Vytautas Didysis
(Tęsinys iš praeito nr.)

— 21 —

Ordino kariuomenė, sudaryta iš pėstininkų, raitelių ir artilerijos, buvo už abi sąjungininkų kariuomenes geresni. Ji buvo geriau ginkluota, sutvarkyta, drausminga ir kovose patyrusi — tai buvo visos Europos kariuomenių pavyzdys. Nuolatine kariuomenę sudarydavo Ordino broliai, o karui ištikus kviesdavosi ir samdydavosi riterių iš įvairių Europos kraštų. Riteriai mielai vykdavo Ordinui į pagalbą, nes vieni norėjo įsigyti lengvai nupelnomos karo garbės, — kiti — turtą, o kiti dvasinių malonių, nes manė, kad kova ja dėl krikščionybės praplatinimo. Ordinas buvo organizuotas kariškais pagrindais, todėl jam lengva būdavo kariuomenę greit susaukti ir turėti ją gerai sutvarkyti.

Tad šitokios kariuomenės ruošėsi susiremti ir nulemti daugelių didelių politinių dalykų.

Lenkijos kariuomenė susirinko į Volkožą ir iš ten į Červinską išvyko birželio mėn. 26 dieną pasibuvo atvykus vieton ir ruošiasi keltis per Vislą. Lietuvos kariuomenė pradėjo rinktis gegužės mėn. pabaigoj, ar birželio mėn. pradžioj; rinkosi, tur būt, Trakuose ar Gardine. Lietuvių kariuomenė ėjo per Gardiną į Baltstogę kur prisijungė kariuomenės atvykusios iš Rusijos žemių. Vytauto kariuomenė persikėlė per Naievą ir birželio mėn. 30 d. atvyko į Červinkų, ties kuriuo kitą pusėj buvo atvykę lenkai. Liepos mėn. 3 dieną, sąjungininkai, lenkams persikėlus per Vislą, ėmė žygiuoti pasirinktą ja ir iš anksto nustatytą kryptimi — į Marienburgą.

Sąjungininkų kariuomenė vis ėjo pirmyn. Liepos mėn. 5 d. antrą kartą atvyko kryžiuočių pasiuntiniai teirautis taikos sąlygų. Vytautas ir Jogaila pareiškė, kad taika gali būti tik tada, kai Ordinas atiduos Žemaičius ir Dobrynę. Atėję prie Ulios upės kranto, sąjungininkai sustojo.

Liepos mėn. 9 d. sąjungininkai perėjo sieną ir, išėję per didelę girią, pamatė gražius laukus. Vytautas savo kariuome-

nę pats vedė, o lenkai visai neturėjo vadų, tad visos sąjunginės kariuomenės vadovybė atiteko Vytautui, nors Jogaila ėmė tartis su čekų ir morovų riteriais, siūlydamas jiems kariuomenę vesti. Tie atsisakė.

Buvo nutarta pasitraukti kiek atgal, paskui eiti į šiaurę, kad būtų galima pro Alenštriną apeiti Drevenios upę nes kryžiuočiai apstatę kantus patrankomis. Jėga veržtis per Drevenčą sąjungininkai nerizikavo. Po to, sąjungininkai ėmė trauktis atgal (liepos 11 d.) Lautenburgo Solckau link. Čia sąjungininkų kariuomenė ilsėjosi dar visą dieną.

Tik rytojaus dieną (liepos 13) ėmė žygiuoti Gildenburgo link. Pirmutiniai žygiavo lietuviai. Kai visa kariuomenė apsis-tojo netoli Gildenburgo, lietuviai užpuolė tą miestelį ir jį paėmė.

Prie Gilgenburgo sąjungininkai išbuvo ir visą kitą dieną. Vakare buvo duotas įsakymas iš stovyklos anksti rytą (liepos 15 d.) iškelti. Per naktį siautė audra ir pylė lietus. Auštant Jogaila liepė pastatyti palapinę ir išklaudyti pamokslą. Bet dėl didelio vėjo palapinės negalėjo pastatyti ir Vytautas įsakė kariuomenei žygiuoti. Netrukus nusigiedrijo. Sąjungininkai sustojo ties Laubner ežero. Čia karaliui įtaisė palapinę pamaldoms. Ir kai ėjo melstis (galėjo būti ryto kokia 10 val.), jam buvo pranešta, kad Grūnvaldo (Žalgirio) apylinkėse pasirodžiusi priešų vėliava, po jos ir kita.

Vieta, kur turėjo susitikti priešų kariuomenės, buvo nelygi, kalnuota. Sąjungininkų kariuomenė sustojo arčiau Laubner ežero. Ji užėmė kalnuotesnes vietas, kurios buvo Laubner ežero žiemos vakaruose. Ant tų kalnelių buvo krūmų ir girių, kur galėjo pasislėpti dalis kariuomenės. Iš kairės ir dešinės sąjungininkų pusės buvo ežerai, kurie galėjo trukdyti priešams, jei norėtų apsupti. Vasovos vakaruose buvo žemesnės vertės ir sudarė nedidelį slėnį. Už to slėnio vėl ėjo pakilnesnės vietos iki Žalgirio, kur telkėsi kryžiuočių kariuomenė. Žalgirio apylinkės taip pat buvusios giriomis apaugusios Taigi priešų kariuomenės skyrė slėnis. Tas slėnis nebuvo visiškai lygus. Čia tad ėmė kariuomenės rykiuotis kautynėms.

Lietuvos valstybė Vytauto laikais buvo kelis kartus didesnė už Lenkiją. Gyventojų skaičius nėra žinomas, tik žinoma,

kad Lenkijoje buvo kur kas tankiau gyvenama, negu Lietuvoj. Ordino kraštas buvo dar mažesnis už Lenkiją, bet užtat buvo tirščiau gyvenamss. Kiek kuris kraštas galėjo pastatyti kariuomenės, sunku apskaičiuoti, nes nėra išlikusios jokios statistikos. Kad Žalgirio mūšingalėjo stoti ir gana didelė kariuomenė — niekas negali ginčyti.

Šitokios jėgos ėmė rikiuotis ir ruoštis mūšiui. Lietuvių ir lenkų kariuomenę tvarko Vytautas. Lenkus, galbūt, padėjo tvarkyti Lyndramas, kuris paskui stoji prie didžiosios lenkų vėliavos kautis.

Pasimeldęs, Jogaila, ne tik Vytauto, bet ir lenkų riterių užginamas, užmokėjo šarvus ir nuvyko prie kariuomenės. Kariuomenė jau buvo visai paruošta ir laukė ženklų. Ordino kariuomenė nerimavo ir norėjo pradėti mūšį, be to negalėjo padaryti, nes ne viskas buvo įvykdyta. Jogaila ilgai nuo kalnelio žiūrėjo į savąją ir priešų kariuomenę. Paskui nusileido pakalnėn ir pradėjo ilgas riterių įšventinimo ceremonijas. Iš viso išventino riteriais apie tūkstantį vyrų. Paskui pasakė trumpą kalbą ir balne sėdėdamas atliko išpažintį.

Jogaila nudžiugo, kas jam pranešė, kad iš Ordino pusės atvykę pasiuntiniai, nes tikėjosi dar taikos. Greitai liepė atvesti pasiuntinius. Ėjo Vengrijos ir stetino kunigaikštijos ženklais pasižymėti du riteriai dviem nuogais kardais. Pasiuntiniai pareiškė, kad šituos du kardus atnešė kryžiuočių didžiojo magistro liepiami. Ordino magistras prašęs priimti tuo du kardus, kai jos pagalbą būsimam susirėmimui ir su kitais ginklais stoti drąsiai į kautynes atviram lauke, bet nesislėpti giriose. Jogaila, išklauses kalbos ir priėmęs kardus, atsakė, kad pagalbos laukias tik iš Dievo, o ne iš kitur. Kautynėms Kautynėms vietos taip pat neprivalas sau rinktis, — kur Dievas paskirsias, ten būsia gerai.

Paskutinė susitaikymo viltis dingo. Jogaila netrukus įsakė duoti ženklą mūšiui. Apie 3 valandą po pietų, Jogailas įsakymo pasigirdo trimito balsas, skelbias kovos pradžią.

(Bus daugiau)

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V. ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ

PARDUODAMAS
ŽODYNAS
DICIONÁRIO
PORTUGUÊS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUÊS
Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją
Rua Juventus 28, Tel: 273-0338

ANGIE GIRCKUS & CIA. LTDA.
CONFECCÃO MASCULINA E FEMININA
Rua Solon, 773 Fone: 221-6377
CEP 01127 São Paulo — Capital Bom Retiro

AMŽINO IŠALO ŽEMĖJE

Antanina Garmutė

E Š E L O N A I

*Savo broliams ir sesėms –
Sibiro tremtiniamis skiria*

Autorė

*Vaikai – labiausiai privilegijuota
klasė mūsų visuomenėje.*

V.I. Leninas

KELIAS Į VAGONĄ

Žmogaus prigimčiai būdinga išlaikyti ir brandinti savyje visa, kas gera ir gražu. Galbūt todėl dabar, žvelgiant suaugusio akimis, viskas neatrodo taip tragiška ir baisu.

O iš tikrųjų? Aš – iš ešelonų, kuris ateina iš mano vaikystės. Iš vaikystės, kuri kiekvienam žmogui – pačių ryškiausių ir ispūdingiausių išgyvenimų metas.

Man buvo 13 metų. Mokiausi Kauno 13-oje vidurinėje mokykloje. Vagonas, į kuri mane išodino, nebuvo 13-as. Devyniasdešimt kelintas. Gyvulinis vagonas, lentomis padalintas į du aukštus, – vežė ne gyvulius. Žmones. Ne vieną, ne du. Minias. Vidutiniškai dešimties tūkstančių kilometrų atstumu. Kaip aš atsidūriau jame?

Obelims ir alyvoms pakvėpęs 1948-ųjų gegužės 22 dienos pavakarys Panemunėje. Grįžtame su drauge iš gegužinių pamaldų (buvo toks paprotys). Atsisveikindama Aurelija Kadenytė pakuždom perspėjo:

– Girdėjau, šianakt žmones veš. Reikia slėptis, mes su mama nenakvosime namie...

– Kodėl slėptis? – nesupratau. – Aš mokinė, o mano tėvai kaime, per karą sudegintos sodybos rūšiavietėje. Niekas pas mus neužėina, nei šeimoj, nei giminėj miškinui, nėra. Reikia man algebrą pakartoti – rytoj egzaminas.

Gyvenimas man ruošė kitą egzaminą.

Taigi grįžau tą vakarą Birutės gatve, gyvenau dabartiniame Nr. 32. Leidosi sutemės. Staiga nuo šaligatvio medžiu stryktelėjo trys šešėliai ir čiupo mane už parankių:

– Greičiau. Vesk į namus, – skubino du kariškiai ir vienas civilis.

Kariški iškart pažinau, paskui ir civilis. Todėl ne tiek išsigandau, kiek nustebau. Kariškis gyveno už sienos, jo žmona turėjo mažą kūdikį, ir mano mama nešdavo iš kaimo jiems pieno. Nežinojome jo pavardės ir dėl nuolatos pauraudusių, neblaivių akių vadinome jį tiesiog Raudonakiu.

Viskas vyko patamsyje, elektros uždegti "svečiai" neleido. Civilis, atsistojęs kambario kampe, pora sykių žybtelėjo žiebtuvėliu ir liepė per penkias minutes susirinkti daiktus. Neėmiau nieko, pasakiau, kad aš noriu pas tėvus, jie viską išsiaiškina. Raudonakis trypė, nervinosi, – gal jam ir nemaloni buvo ši procedūra. Jis įsakė kareiviui sumesti kas pakliuvo, į užvalkalus nuo pagalvių. Šis priėjo prie mamos kraitinės skrynios ir krovė, kas dar buvo išgelbėta nuo gaisro kaime: drobių ritimus, lininių siūlų gijas, virtuvėje pačiupo arbatinuka ir sumetė į jį, kaip į šiukšlių dėžę, kelis žalius

kiaušinius. Kol kareivis darbavosi, aš pasinaudojau tamsa, sprukau pro duris ir pasileidau per daržą Nemuno link. Kad būtų sparčiau, nusispyriau batukus. Nežinau kaip perskriejau tvora. Mano budeliai sunkiai šnopavo iš paskos. Beje, nebuvau stiprios sveikatos, mama kruopščiai trindavo man padus ir krūtine terpentinu, – vis blyškau, kosėjau, buvau daug kraujo netekusi – atsiliėpė vokiečių okupantų "palaiminimas". Mat mano tamsus gymis anos okupacijos metais kėlė kiekvieno stropesnio vokiečių itarimą (judišk?). Žinia, ne visi vokiečiai buvo žvėrys: vienas pašovė, o kitas žaizdą aprišo ir davė sauja raudonu frondozi tablečių nuo kraujo užkrėtimo. Prisimenu, varė tada mus vokiečiai – visa pabėgėlių (patys mūsų sodybas sudegino) kolona į Vokietiją. Gulėjau pilvu ant pagalvių. Kiekvienas krustelėjimas sukeldavo neapsakomą skausmą: žaizda supūliavo. Ties Pilviškiais pabėgome (vežant į pragarą, tai buvo įmanoma). Grįždami užvažiuo- me į mamos gimtinę Mogiškę – vienkiemis ties Prienais. Čia radome susispietusius gimi- nes. Tarp jų buvo dėdė – gydytojas J. Petrauskas – pradėjo ieškoti priemonių mane operuoti ir kuo prišti prie lovos. Ėmiau klykti. Tėvas užtarė. Iš tiesų žaizda užgijo. Tik judėjau sunkiai: pakirsdavo kojas, o švino gabalas irgi netūnojo vietoje. Panemunėje gydė kaimynas – daktaras Vincas Vaitiekūnas. Jis kartojė: jei nenori likti invalidė – išsiugdyk valia. Ir ugdžiau: vaikščiojau ir krisdavau į minkštą panemunių smėlį. Bėgiojau: vis daugiau ir daugiau. Liga pasitraukė, švino gabalas prisitaikė prie mano organizmo. Taigi taip "palaiminta" vokiečių, dabar leidasi į naują estafetę – bėgte – nuo rusų. Prie aukšto Nemuno kranto Sustojau. Nemoku plaukti... Kareivis pribėgo ir atsivėdėjes trenkė automato buožę per petį. Sukniubau. Taip ir nutempė į sunkvežimį be žado, basa.

Atsigavau po keliolikos minučių, kai mašina sustojo Panemunės miškelyje, už Basanavičiaus paminklo. Raudonakis ir kareivis buvo dingę – jie tęsė nakties medžioklę. Su manim sunkvežimio kėbule liko tik civilis su šautuvu. Aš pažinojau šį jaunuolį – Radzevičių – ir jo šeimą. Jis tada dirbo Vaidolo gatvėje (Nr. 89) buvusioje kooperatyve (dabar ūkinių prekių parduotuvė). Jo tėvų mažas geltonas namelis – Birutės gatvės Nr. 17 (kampas su Pušų gatve) – kitapus miškelio, kuriame dabar stovėjo sunkvežimis. Jo motina kartu su mano mama eidavo bažnyčion, o tėvas, "Drobės" fabriko darbininkas, vokiečių okupacijos metais, kai miestiečiams labai stigo maisto, dažnai mynė dviratį į mano tėvų sodybą. Iš ten žmogus niekada ne- grįždavo tuščiomis. Radzevičių namelyje esu

buvusi ir aš – man, paauglei, buvo idomu stebėti, kaip ant nuožulnios liepinės bažnyčios lentos braižo jo brolis studentas (vėliau tapęs "Lietkelprojekto" direktorium). Jie visi buvo padorūs žmonės. Todėl sužibo vilties kibirkštėlė: paleis. Lieps bėgti... O jis prabilo:

– Pinigų ar turi? Jei turi – duok. Paleisiu.

– Neturiu... – netekau žado.

– Tada gal aukso, žiedu? – kamantinėjo toliau.

Nieko panašaus neturėjau – išsipirkti negalėjau. O "išpirka" vis dėlto buvo: Radzevičius pradėjo rausti daiktus, išvertė maišais tapusius užvalkalus, paskui į tuščius krovė tai, kas jam atrodė vertinga: mano mamos austas drobes, balintų linų gijas, paruoštas drobei austi ("Drobės" darbininko sūnus jautė silpnąbę drobėms. Į maišus krito kažkokie smulkūs daiktai, netgi pundas ilgu vaškinių grabnyčių. Darėsi kraupu.

– Ka jūs darote? – paklausiau.

– Ka reikia, ta ir darau. – nepatenkintas atšovė. O paskui dar paaiškino:

– Tau vis tiek nereiks. Nuves kur ir sušaudys. Sušaudys – supratai?

– Už ką – drebėdama paklausiau.

– Už ką, už ką... – burbėjo nepatenkintas, kad tokia žioplą. – o žydus už ką šaudė?

– Širdis nutirpo: nepamatysiu daugiau nei mamos, nei tėvelio. Ir niekada prie mylimo Nemuno nežaisiu... Kažin, kur mane užkas?

Netrukdomas, ramiai mano "budelis" susikrovė "trofėjus" ir nutempė maišus geltonojo namelio link. Aš laukiau, kada sušaudys... Drašos nebeliko, širdyje kaupėsi keista tuštuma. Ašarų akyse nebuvo. Tą naktį jos dingo kaip dykumoj šaltinio vanduo.

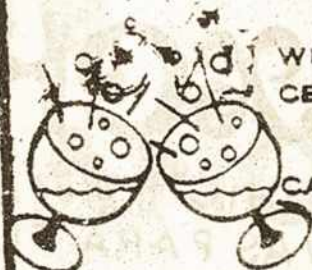
Tamsi ir ilga buvo ta naktis. Grįžo tuščiomis Raudonakis su kareiviu. Birutės gatvėje daugiau aukų jie nerado. Žmonės, kažką pajute ar pamatė, išsislapstė.

Sunkvežimis su manimi leidosi medžioklėn aplinkinius kaimus. Egzekutoriai dabar jau buvo kiti, nepažįstami. Rusai. Jiems kelia rodė vairuotojas – aktyvus lietuvių šuo. Jo pavardės neminėsiu – aš tuomet dar nepažinojau šio kresno, nemalonaus tipo iš Panemunės. Sunkevizimui sustojus ties išvežamųjų sodyba, jis pirmas turseno į svetimus namus ir pirmas grįždavo iš jų, skersas nuo dešrų, skilandžių ir kumpių, kuriuos vis krovė ir krovė kabinoje. k Atlygis už tarnystę. (Bus daugiau)

**GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI
MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA,
tai išrašyti čekį Petras Rukšys vardu,
ir pasiųsti paprastu paštu.**

COMERCIAL SUEZKAS LTDA.

BEBIDAS FINAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

LIETUVIS PASKELBTAS PALAIMINTUOJU

Džiugu pranešti, kad liepos 10 d. Romoje popiežius Jonas Paulius II paskelbė palaimintuoju vilnietį Juozapą (karmelitų vienuolyne žinomą Rapolo vardu) Kalinauską.

Pagal Bostone išleistą Lietuvių Enciklopediją naujasis palaimintas gimė Vilniuje 1825.IX.1. Mokėsi bajorų institute Vilniuje, agronomijos mokykloje Horkuose ir inžinerijos akademijoje Petrapilyje. Krymo karo metu 1855 m. buvo paskirtas kariuomenės inžinieriam kariūninko laipsniu ir pasiūstas į Konstato salą ginti Petrapilio nuo anglų puolimo iš jūros pusės. 1857 m. išlaikęs egzaminus, buvo paskirtas tos pat inžinierių akademijos profesorium. 1859 m., kaip gabus inžinierius, buvo pasiūstas tiesti Odeso-Kursko geležinkelio. Atlikęs pavestą darbą perkeltas į Lietuvos Brastą, kur 1862 m. inžinerijos kapitono laipsniu buvo priskirtas prie generalinio štabo.

Prasidėjus 1863 m. sukilimui, nenorėdamas kovoti prieš savo tautiečius, išėjo į atsargą ir netrukus perėjo į sukilėlių pusę. Vyriausioji sukilimo vadovybė paskyrė jį sukilimo vadu Lietuvoje su būstine Vilniuje. Šias pareigas sutiko priimti su sąlyga, kad jam nereikės daryti mirties sprendimų.

Dešimtį mėnesių veikęs Vilniuje, gen. Muravjovo įsakymu suimtas ir nuteistas pakarti, tačiau liko gyvas jį užtarus buvusiems jo draugams rusams, kurie įtikinėjo Muravjovą, kad Kalinausko nužudymas sudarys jam kankinio aureolę, o tai dar labiau pažadins sukilėlių dvasią. Mirties bausmė pakeista visam gyvenimui ištėmimu į Sibiro sunkiuosius darbus.

Druskos kasyklose prie Lukucko jo draugai tremtiniai jį laikė šventuoju ir savo litanijose pridėdavo posmą: Per Kalinausko maldas, gelbėk mus Viešpatie. Tremtyje jam kilo mintis, jei tik pavyks atgauti laisvę, įstoti į karmelitų ordiną.

Po 10 tremties metų, pasinaudodamas amnestija, išvyko į Paryžių, kur tapo kunigaikščio Augusto Čartoriskio vaikų auklėtoju. Įdomu, kad net trys asmenys iš tos grupės tapo vienuoliais:

pats Čartoriskis 1877 m. buvo šv. Jono Bosko priimtas į karmelitų salezietis. Čartoriskienė buvo jau anksčiau įstojus pas karmelites. Pats Juozapas Kalinauskas tais pačiais kaip Čartoriskis metais (1877) įstojo pas karmelitus Graz, Austrijoje. Baigęs novicijatą 3 metus mokėsi teologijos Vengrijoje. Kunigu buvo įšventintas 1881 m. Czerny netoli Krokuvos. Kitais metais jau buvo to paties vienuolyno viršininkas, o 1885 m. Galicijos karmelitų provincijos definitorium. Karmelitai jį laiko vienuolinio gyvenimo atnaujintoju Galicijoje.

Juozapas Kalinauskas mokėjo daugelį Europos kalbų ir yra parašęs daug veikalų, daugiausia iš karmelitų ordino istorijos. Mirė Vadovicuose 1907 lapkričio 1 d.

MARIJOS VAIDMUO APSIREIŠKIMŲ ŠVIESOJE

Šiais laikais (1960 – 1990)

KIBEO, Ruandoje, Vidurio Afrikoje, nuo 1981 m. Prasidėję tais pačiais metais, kaip ir Medjugorjeje šie apsireiškimai yra kiek panašaus pobūdžio kaip Jugoslavijoje, tik arčiau ir pritaikyti afrikanų mentalitetui. Jėzaus Motina pasivadavusi "Žodžio Motina", rodėsi katalikų kolegijos šešioms studentėms (tik dvi iš katalikų šeimų), o pasirodęs Kristus 15 m. pagonį berniuką mokė "Tėve mūsų", "Sveika Marija" ir rožinį. Berniukas atsivertė. Apsireiškusioji skelbė: Dievas yra: Jis myli žmones, bet velnias stengiasi atitraukti sielas nuo Jo. būtina yra visa širdimi atsiversti, kreipti gyvenimą į Dievą, kad Jis taptų gyvenimo tikslu. Švč. Marija ieško pasiaukojančių dėl sielų išganymo. Jau 1983 m. vysk. Baptiste Gahamanyi savo ganytojišku laišku patvirtino pamaldumą pasirodymų vietoje.

GRUSIV, Ukrainoje, 1987 – 1988 m. Švč. Marija pasirodė virš tuščios, vėdžios konfiskuotos rytų apeigų katalikų bažnyčios. Pagal tradiciją, ši bažnyčia buvo pastatyta toje vietoje, kur ji anksčiau buvo pasirodžiusi. Panašus atvejis buvo Šimonyse, Lietuvoje, 1941 m.

Pirmą kartą Marija pasirodė Černobilio nelaimės metinėse (26.IV.1987) dvylikametei Marinai Kizyn ir jos motinai.

Vėliau ją matė ir kiti. Paplitus žiniai, ėmė plaukti minios. Valdžia blokavo kelius.

Švč. Marija kalbėjo: "Nepamirškite tu, kurie mirė Černobilio nelaimėje. Černobilis yra priminimas ir ženklas visam pasauliui... Laikai ateina, kurie yra išpranašauti, kaip galutiniai laikai. Žiūrėkite į nelaimę, kuri yra apgaubusi pasaulį: nuodėmės, drungnumas, genocidas. Aš ateinu su ašaromis akyse ir maldauju jūsų: melskitės ir dirbkite gėriui ir Dievo garbei. Dirbkite Dievui, nes be to nėra laimės ir niekas nepelnys Dievo karalystės. Rožinis yra ginklas prieš šėtoną. Kalbėkite rožinį kasdien... nuolat kiekvienam žmonių susibūrimė... Ukrainiečiai turi tapti Kristaus apaštalais rusų tautai, nes, jei krikščionybė nesugrįš į Rusiją, kils III-sis pasaulinis karas".

Vatikanas yra atkreipęs dėmesį į šiuos įvykius. Doktrinos Įstaigos prefektas Ratzinger paprašė ukrainiečių katalikų vadą Terelya (kuris yra pats matęs Apsireiškusiąją Grušivę) parašyti knygą.

Iš Urugv. Liet. Kat. Biuletėnio

x-x-x-x

Edvardas Banevičius
Janonio 45-2
235720 – Palanga
Lietuva – URSS

Senokai ieškau draugų išėivijoje, bet vis nesiseka. Dabar bandau žimę dar kartą. Man 27 metai, esu vedęs, turiu du vaikus.

x-x-x-x

Algirdas Senuta
P. O. Box 1078
232001 – Vilnius
Lietuva – URSS

Esu statybos inžinierius. Dirbu docentu Vilniaus inžinieriniame statybos institute. Esu filatelistas, todėl galima būtų keistis pašto ženklais.

x-x-x-x

Kebeikis Henrikas
Kęstučio g-vė 52/8 bt. 19
233000 – Kaunas
Lietuva – URSS

Norėčiau susirašinėti su Brazilijos lietuviais. Man 50 metų, esu inžinierius, žmona – gydytoja, sūnus studentas, dukra moksleivė. Renku pašto ženklus apie pilotuojamus skridimus į kosmosą.

VENDE-SE
ZODYNAS
DICIONARIO
PORTUGUÉS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUÉS
Na paroquia São Casimiro
Rua Juventus 28, Tel: 273-0339

CHOPPERIA
ALEXCHOPP LTDA.
CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MUSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

MŪSŲ ŽINIŲS

UŽDARYTAS KAPINĖSE...

Urugvajaus Liet. Kat. Sekmadieninis Biuletėnis (34 darbo metai, nr. 43, 1516, 1990.X.28) rašo: "Suėjė 36 metai nuo mūsų, Montevideo mieste, lietuviškos baėnyėios pastatymo.

1954 m. spalio 30 d. arkivyskupas M. Antonio Barbieri pašventino tą mūsų baėnyėią.

Į ją įžengė arkivyskupas asistuojamas kun. Jono Bruėziko ir kun. Vlodo Mikalausko, kurie buvo pagrindiniai tos šventovės statybos organizatoriai.

Tai buvo didelis džiaugsmas visai mūsų kolonijai. Turėjome savo baėnyėią, savo salę, galėjome melstis kartu savo kalba, švėsti savo šventes..."

Sanpaulieėiams, atsimintina, kad kun. Jonas Bruėzikas S.J. buvo ir pagrindinis São Paulo Asmeninės Šv. Kazimiero Parapijos steigėjas ir pirmas jos klebonas. Jis tragiškai mirė 1973 m. kovo 20 d., belankydamas savo parapijieėius, senelius, ligonius.

Taip pat buvo su Sanpaulieėiais ir kun. Vl. Mikalauskas, S.J., taip pat tragiškai mirė, 1956 m. sausio 23 d. Suařão, prie Itanhaém, SP.

Praėjo daugokai metų nuo tų mūsų dviejų geradarių mirties. Jų abiejų garbingi palaikai – kaulai – pelenai dabar randasi Tėvų Jėzuitų pomirtinėje koplyėioje monumentalinėse Araėá kapinėse, "Cemitėrio da Irmandade do SS^{mo}. Sacramento."

Ten netoli yra ir Salezieėių pomirtinė koplyėia.

Teko man rašanėiam šias eilutes būti tose kadaise garsiose, didėziosiose kapinėse, dabar gana apleistose, mažai kieno lankomose.

Lankiau kapines Užduėinių (Finados) Oktavoje (aštundienyje), tikslu aplankyti mūsų kai kuriuos mirusiuosius, ypaė tuos – kolonijai daug nusipelnusiuosius, o taip pat (ir tas svarbu) pelnyti galimus visuotinius atlaidus mirusiems pagelbėti.

Kapinėse nesutikau beveik nė vieno gyvojo, išskiriant du bėganėius (kieno gal vejamus), du vaikėzus, ir dar vieną kitą, gal kapinių priėžiūrėtoją.

Ilgėliau sustojau Tėvų Jėzuitų atviroje koplyėioje. Salezieėių koplyėia, tuo metu, buvo uėdaryta. Prie vartų pasimeldėiau už gausius paėjstamus ir nepaėjstamus bendradarbius. Pagaliau, gal neuėilgo, ir man paėiam ten teks atsigulti, daugiau ar mažiau pelnytam poilsiui.

Tiesa, ten yra ir "Capela da Irmandade São Paulo Apóstolo" – kur randasi pelenai kitų lietuvių kunigų. Amėžiną atilsį ir jiems, gal perdaug mūsų uėmirėtiems.

Buvo ypaė prasminga susikaupti prie Tėvo Bruėziko pelenų dėžutės. Ten prie durelių tebuvo pusiau sudegusi žvakutė, ir nieko kito.

Reikėtų organizuotai tą garbingą kapą aplankyti, bent kovo 20-tą. Kitaip, mes nepasiėžymėsimė lietuviams įprastu dėkingumu mūsų geradariams, gyviems ir mirusiems, raėomoje novelėje "Lituanos no Brasil".

Po 6-tos popieėio valandos, išeinant iš Tėvų Jėzuitų mirusiųjų palaikų koplyėios, radau kapinių duris jau uėrakintas. Taip ir būėiau likęs visai (gal ir labai šventai) nakėiai uėrakintas...

Atsiminiau, kad ten netoli yra ir kapinių Šermenynė. Toje "įstaigoje"

paprastai randasi laukiantys palaidojimo, taėiau ten būna ir kkokas mirusiųjų giminitis, ar net kapinių sargas. Nėra, tad, ko jaudintis radus kapinių vartus jau uėdarus. KPU.

VIENIŠIEJI LANKYTOJŲ LAUKIA...

Klausimas, ar jau atsirado vienišo 84-meėio – Jono Klimo – gyvenanėio: Rua Acre, 116, Vila Rosalia, Guarulhos, SP. – lankytojas, jei ne kitaip, tai bent telef. 208-6094?

Be to, dera dar priminti, kad norintieji lankyti mūsų raėytoją – Petrą Babicką – būtinai tesusitaria, iš anksto asmeniai ar telefonu su jo "savaitiniu globotoju" – Agostinho Pinto – tel. 224-0634 (gyv. Trav. do Mosqueira, 25, apt. 5, Lapa, Rio de Janeiro, R.J.), o taip pat ir tepaskambina kasdienės valgio lėkėtės atneėėjui – Nilton'ui, tel. 772-6153, gyv. Duque da Caxias, RJ.

Paties 88-meėio, Petro Babicko adresas yra: Rua Pedro Ivo, 71 – Parque Lafayette, 250 0 Duque de Caxias, R.J.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Po ilgos ligos, lapkriėio 14 dieną, mirė ONA ŠERMUKŠNIENė. Buvo palaidota Ceramikos kapinėse. 7-tos dienos Miėios bus V. Zelinoj treėiadienį, lapkriėio 21 dieną, 19:30 valandą.

LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CHORAS
MALONIAI KVIEČIA

VISUS Į 54-RIŲ METŲ GYVAVIMO SUKAKTIES

KONCERTA

1990 M. LAPKRIČIO 25 D. – SEKMADIENĮ, 17 VAL.

SESELIŲ PRANCIŠKIEČIŲ SALĖJE

VILA ZELINA

KAINA: <

Bilietai

Pakvietimus galima gauti parapijose ir pas choristus

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

PRANEŠIMAS IŠ VILNIAUS

"Tėviškės Draugijos" pirmininkas Vaclovas Sakalauskas praneša, jo iniciatyva ir globa, iš Vilniaus atvyks pas mus Ansamblis "VILNIUS". Ansamblių sudaro Antanas Smoluskas (vadovas), Lina Naikelienė, Jolanta Čiurėlaitė, Antanas Valuskas ir Ašūnas Malikėnas.

Ansamblio koncertas numatomas lapkričio 30 d., penktadienį, 20:00 val. Seselių Pranciškiečių salėje, V. Zelinoj.

RAŠO KUN. GAVĖNAS

Frascati – Roma, 1990.X.15

Po dviejų mėnesių gydymo į galvą kraują nešančių gyslų (ipertensio) ir po antro Eletrocardiograma dinamico (širdies veikimo per 24 valandas registravimas), gydytojai priėjo išvados, kad būtina pritaistyti ir širdies skatintuvą (marca-passo). O po to...

Rusai stengiasi išsemti visą mano kantrybę. Nors neneigia vizos į Lietuvą, tačiau vis išranda kokių kliūčių: tai trūksta dar šito; tai tas turi būti kitaip; tai ateik po savaitės; tai skambink kitą pirmadienį – ir vis lauk. Paskutiniu metu, sakė, jau viskas tvarkoj – ateik tą ir tą dieną vizos atsiimti. Nueini: tai kad konsulas iš Maskvos dar negavo telex'o, patvirtinančio iš Vilniaus jau garantuotą įsileidimą (90-čiai dienų)... Betgi aš nepasiduoju: turiu būtinai nuvykti į Lietuvą; ir tam vykstu ne dėl kokio asmeninio malonumo, o svarbiais mūsų bendrijos reikalais. Taigi tikiu išskristi (kartu su iš Sinodo grįžtančiu vysk. Ant. Vaičiūmi) šio mėn. 31; o lapkričio gale (Novembro) grįžti SP., se Deus quiser.

Visus sveikinu ir mielai kasdien primenu Viešpačiui; ir dėkoju ypač tiems, kurie panašiu būdu ir mane prisimena.

kun. Pranas Gavėnas

PS – Teko susitikti ir išsikalbėti su mūsų kardinolu; Dom Luciano pakvietė į Pontificio Pio Brasiliano pietums; susitikom su Dom Augustino, buvusiu Lietuvoj...

SAJUNGOS-ALIANČA METINĖ ŠVENTĖ

Brazilijos Lietuvių Sąjunga-Aliança Lituana Brasileira dabar turi savo informacinį biuletinį, tai, atrodo, kad jai nebereikalingos MŪSŲ LIETUVOS pasla-

VIDEO LIETUVA

Parduodama vaizdajuostė (video cassette) VIII LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ šventė 1988 m. Hamiltone, Kanadoj. Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją, Rua Juventus 28 - Mooca. Tel. 273-0338

Šio "ML" numerio

GARBĖS LEIDĖJ

PALANGOS SKAUTŲ VIETININKIJA
MINĖDAMA SAVO 17 METŲ GYVAVIMĄ IR DARBA

Miliems vadovams ir visiems skautams reiškiamo gilią padėką už paramą mūsų spaudai ir linkime kad toliau sėkmingai darbuotųsi skautybės bei lietuviybės labui.

Administracija

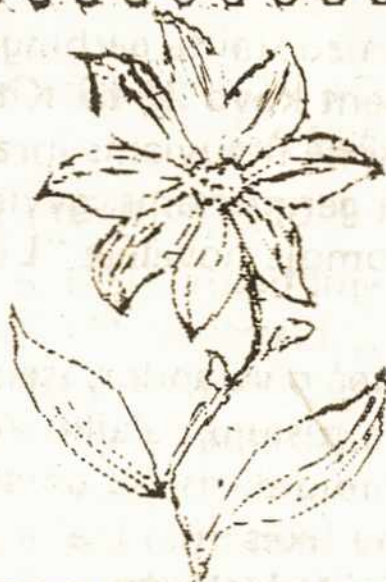
Kviečiame į Bazarą Lietuvai

PIETUS

lapkričio mėn. 18 d. 12:30 val. Jaunimo Namuose, V. Zelinoj.

Bilietus reikia įsigyti iš anksto. Toliau gyvenantys gali užsisakyti tel. 274-1354; 274-9924 iki lapkričio 15 dienos.

Bazaro rengimo komisija

Sveikiname

gerbiamą šv. Juozapo parapijos kleboną
KUN. JUOŽĄ ŠEŠKEVIČIŲ

gimtadienio progą (XI.18 d.). Telydi Viešpaties palaima visus Jo darbus. ILGIAUSIŲ METŲ.

Šv. Juozapo Lier. Kat. Bendruomenė

gos. Visgi, kadangi buvau pakviestas į Sąjungos metinę šventę, randu, kad yra naudinga aprašyti šį svarbų įvykį.

Brazilijos Lietuvių Sąjunga yra viena iš seniausių lietuviškų organizacijų Brazilijoje. Šiomet sueina 59 metai nuo jos įkūrimo. Šventė, praeitą sekmadienį, nebuvo iškilminga, bet jauki ir šeimyniška.

Algimantas Saldys pasakė įvadinę prakalbą primindamas Sąjungos įsteigimą 1930 metais, paprašė visų sugiedoti "Ilgiausių metų" ir kvietė visus vaišintis prie gausiai parengto vaišių stalo.

Prieš galo šventės, buvo dar kartą sugiedota "Ilgiausių metų" prie didelio Aldos Chorociejienės iškepto torto su uždegtom žvakutėm. Tortą praplovė AL-NEUŽMIRŠKITE, KAD

bina Saldienė, kuri taip pat šventė savo gimtadienį.

VLADAS GODLIAUSKAS

mūsų kolonijoje yra žinomas kaip stalo teniso lošėjas. Jis taip pat yra treneris. Jo treniruojama moterų ir veteranų komanda per paskutinius Brazilijos čempionatus Kuritiboje, iš 17 varžybų laimėjo 13. Sveikiname mūsų mielą sportininką Vladą, kuris jau nebe toks jaunas, bet vistiek sportuoja ir kitus treniruoja. Vladas Godliauskas yra pastovus Palmeiras Sporto Klubu treneris ir S. Paulo Estado moterų bei veteranų treneris. Vladas buvo taip pat pakviestas treniruoti Šveicarų kolegijos mokinius.

Tevai, kurie nemoko savo vaikų lietuvių kalbos, bėga nuo savo tautos

BAZARAS LIETUVAI

VEIKS: LAPKRIČIO 17 D. (ŠEŠTADIENI) 16:00 – 22:00 VAL.

LAPKRIČIO 18 D. (SEKMADIENI) 8:00 – 21:00 VAL.

JAUNIMO NAMUOSE – V. ZELINA

PAKVIESKITE SAVO GIMINES, DRAUGUS IR KAIMYNUS.

Bazaro rengimo komisija